

Vrouwen op de drempel van hun pensioen

Een koude maandagochtend in januari. Ik trotseer het drukke verkeer naar Mechelen. Voorbij de afrit wacht mij een akelige rotonde. Ongeduldige automobilisten wachten er gespannen hun buurt af in de zijstraten. Hun gezichten staan grimmig en nog grijs van de slaap. Hier wordt een staaltje rijkunst verwacht bij het voorsorteren. Mis je de kans om de juiste afrit te nemen, dan kun je gezellig een extra rondje toeren.

Operatie geslaagd. Drie minuten later vind ik een plaatsje op de parking van het bedrijf, waar ik verwacht wordt voor het geven van een opleiding.

In het wachtlokaal van de portier is het lekker warm. Ik meld me aan en krijg een batch.

“Gaat u nog even zitten mevrouw. Uw contactpersoon komt er zo aan.”

Ik nestel me in een lederen fauteuil en sluit een poosje de ogen. Het wordt een stresserende dag, dat voel ik tot in de toppen van mijn tenen. Ik neem verstrooid een krant van het bijzettafeltje en blader er wat in. Een nationale staking kondigt zich aan. Vervelend is dat. De kleine KMO wordt hiervan weer gegarandeerd de dupe. Ook mijn zaak dus. Ik gooi net met een smak de krant terug, als de dame die mij zal begeleiden haar hoofd om de deur steekt. Ze trekt vragend haar wenkbrauwen op.

“Goedemorgen”, zeg ik vrolijk. Ik ben niet van plan mijn ongenoegen over de staking met haar te delen. Ik weet namelijk dat zij vakbondsafgevaardigde is in het bedrijf. Het is te vroeg in de morgen voor een discussie.

We stappen samen naar het leslokaal en praten wat over het weer en het voorbije weekend. In de hal van het bijgebouw waar de training doorgaat, wachten ons al enkele cursisten op. Sommigen van hen herken ik van een vorige opleiding.

De overige cursisten verwelkomen ons aan de deur van het lokaal. Het zijn allemaal dames vandaag. Directiesecretaresses die de spits moeten afbijten in het gebruik van het voor hen nieuwe softwarepakket Outlook. Op zich geen probleem, ware het niet dat deze lieve dames al minstens tien jaar Lotes Notes gebruiken. Dit betekent voor hen een serieuze aanpassing in het gebruik van e-mail en agendamanagement.

De gemiddelde leeftijd van de groep schat ik op vijftig jaar. Dit is een belangrijk gegeven als het over verandering gaat. Zij hebben niet meer de flexibiliteit van een dertigjarige. Er hangt spanning in de lucht. Zij zullen de eersten zijn die de overstap maken. Er wacht hen dus een grote verantwoordelijkheid. Hun managers en directeuren rekenen erop dat de aanpassing feilloos gebeurt en dat er geen gegevens verloren gaan.

Ik stel mezelf kort voor en feliciteer hen met het feit dat zij de eerste gebruikers zijn van het nieuwe pakket. In dit grote bedrijf krijgen zij de primeur. Ik zie goedkeurende knikjes.

Aangezien ik de PC's nog gebruiksklaar moet maken voor we van start gaan, stel ik hen voor een kopje koffie te nemen. Het werkt, ik heb de groep al een beetje op mijn hand.

De installatie verloopt moeizamer dan verwacht. Ik leg geduldig uit dat dit enkel vandaag zo is, omdat het lokaal niet ideaal is uitgerust voor deze training. In de toekomst zal dit voor hen geen problemen opleveren. De oudste vrouw zucht eens diep. De veerkracht neemt duidelijk af met de jaren. Of leert de ervaring haar dat verandering onherroepelijk problemen met zich meebrengt?

Terwijl ik verder zwoeg om de software aan de praat te krijgen en enkele telefoontjes pleeg om assistentie in te roepen, zitten de dames gezellig te babbelen. Eentje is voor de eerste keer oma geworden en vertelt honderduit over de nieuwe spruit. De anderen luisteren geamuseerd en vullen het verhaal aan met eigen anekdotes.

Plots verandert de sfeer als de vakbondsafgevaardigde aanhaalt dat ze zopas een brief van de directie ontving met voorstellen voor het nemen van pre-pensioen. Zij krijgt nu de volle aandacht van

de zeven anderen. Het is een moment akelig stil en dan beginnen ze ineens allemaal opgewonden door elkaar te praten.

“Wat? Hoe bedoel je? Zijn er nieuwe maatregelen? Voor wie geldt dit? Hangen er ontslagen in de lucht? De zoveelste managementbeslissing?”

Het thema Outlook is hiermee onherroepelijk van de tafel geveegd. De focus van hun onrust heeft zich in twee minuten verplaatst naar hun job, annex privé-leven.

Ze willen nu van elkaar te weten komen wie deze brief ook ontvangen heeft. Sommigen aarzelen. Eentje geeft zich gewonnen.

“Och dat?” wuift ze nonchalant. “Ik kreeg die brief ook. Classement vertical. Ik ben daar nog niet aan toe hoor.”

“Maar Georgette, jij bent onze senior hier. Denk je er nog niet over na te stoppen met werken?” vraagt de vrouw die er het jongste uitziet.

Georgette draait even met haar ogen. “Pff, hele dagen thuis zitten zeker, met onze Jos die op mijn zenuwen werkt. Neen, ik wil nog enkele jaren werken.” En met een blik in mijn richting, vervolgt ze: “Omscholen neem ik er met plezier bij.”

Een van de dames die tot nu toe het minste zei en duidelijk ondertussen haar hersencellen liet werken, vraagt nu fijntjes aan de vakbondsvrouw: “Hoe komt het dat jij die brief kreeg, je bent jonger dan de meeste hier. Er zitten hopelijk toch niet weer herstructureringen aan te komen?”

“Ha ja, misschien wordt jij wel geïveerd”, gooit de vinnigste van de groep eruit.

De vakbondsvrouw krijgt een kleur en kan even geen repliek verzinnen.

“Als Monique, die wat te zeggen heeft in de vakbond, ontslagen wordt, dan zal ik zeker ook moeten gaan”, repliceert Agnes, de kleinste van de groep. Ze heeft een zenuwachtige tic aan haar rechter mondhoek.

“Oei! Jij bent toch nog jonger dan ik Agnes? Ik ben zesenvijftig en jij?” De kersverse oma mengt zich nu ook in de discussie.

“Deze zomer word ik vierenvijftig”, antwoordt Agnes met angst in haar stem. Haar mond trilt van de spanning.

“Zou het echt zo’n vaart lopen?” De rondborstige Hilde forceert een glimlach. De anderen gaan er niet op in. Elke vrouw evalueert haar eigen situatie.

Lieve wuift zich koelte toe met de syllabus.

“Gaat het Lieve?” vraagt Georgette bezorgd aan haar buurvrouw.

Lieve heeft rode vlekken op haar wangen en in haar hals. “Vapeurs!” brengt ze blazend uit.

Ondertussen zit deze vijfvijftig jarige zich uit te sloven om de computers gebruiksklaar te maken. Het loopt niet zoals het hoort. Gelukkig hebben mijn cursisten een gespreksonderwerp gevonden dat hun aandacht afleidt van mijn miserie.

“Als ze mij de keuze laten en ik krijg interessante voorwaarden voor een pre-pensioen, dan stap ik op.” De vinnige Dina kijkt triomfantelijk rond. Enkele dames knikken aarzelend.

“Ik zou er ook over nadenken. Hoe lang zet ik mij nu al in voor dit bedrijf? Meer dan dertig jaar! Bovendien is Marc, mijn chef niet van de gemakkelijkste.” Hilde kijkt uitdagend de groep rond.

Lieve treedt haar bij. “Mijn man zou er gelukkig mee zijn. Hij ging vorig jaar met pensioen. We zouden meer tijd hebben om samen de kleinkinderen op te vangen.”

“Monique, ik zou die brief wel eens willen lezen.” Agnes spreekt de woorden uit die de anderen al in gedachten hadden.

“Ja Monique, mail het eens door wil je”, lacht Hilde en ze geeft me een knipoog. Er klinkt een instemmend gemompel.

Monique is zich plots terug bewust van haar rol als vakbondsvrouw. De rots in de branding als het de verdediging van de belangen van de werknemers betreft.

Ze belooft dit zeker vandaag nog te doen, na de opleiding.

De rust keert stilaan terug in de groep.

“Dames, we kunnen de training starten.” Met deze verlossende woorden, neem ik mijn plaats in vooraan het lokaal en start de projectie.

Alsof mijn cursisten willen bewijzen dat ze nog niet afgeschreven zijn, doen ze de hele dag hun uiterste best om te volgen. Ze stellen interessante vragen en denken samen na over mogelijke oplossingen. De motivatie om bij te leren was nog nooit zo groot.

Mieke Vandromme
januari 2012